

13 september 2020, vierentwintigste zondag door het jaar, jaar A

**Lezingen: Sir 27, 30 – 28, 7 Vergeef uw naaste zijn onrecht
Rom 14, 7-9 Of wij leven of sterven, de Heer behoren wij toe
Mt 18, 21-35 Vergeven tot zeventig maal zevenmaal**

Homilie

Beste vrienden,

Het is een enorme grote som: 10.000 talenten, dit zijn 100 miljoenen denaries die de man verschuldigd was. Een denarie was het loon van een volle werkdag. Een man krijgt kwijtgescholden waar een miljoen anderen honderd dagen zouden kunnen van leven. Je vraagt je af hoe hij zoveel schuld had opgelopen.

We delen met Jezus de ergernis tegenover de schuldenaar in de parabel. Veel werd hem kwijtgescholden en daarna treedt hij heel hard op tegen iemand die hem een heel klein bedrag schuldig is. Met zijn parabel geeft Jezus aan dat God veel vergeeft, maar dat hij tevens hoopt op een dynamiek, die vanuit de barmhartigheid en de vergeving vertrekt. God ergert zich wanneer we deze niet doortrekken zodat het uiteindelijk zelfs als onbarmhartig overkomt wanneer hij de rijke verwerpt, juist omdat deze op zijn beurt geen schulden kan vergeven.

Deze wereld is gebouwd rond het principe oog om oog, tand om tand. De allesomvattende beperkingen en schaarste in deze wereld betekent dat alles afgemeten en afgerekend moet worden. Het is calculerend redenerend vanuit de beperkingen van het leven. En gerechtigheid die daarmee vaak wordt geassocieerd kan op een bepaalde manier ook genadeloos zijn en vijand van de liefde. Er kan evenwel geen vergeving zijn als er ook een eis tot straf is. Vergeving betekent kwijtschelding en volledige vrijheid, het is een scheppende daad, die de overtreder nieuw maakt.

'Barmhartigheid is twee keer een zegen - het zegent hem die geeft en hem die neemt' zei niet minder de Shakespeare. Leven in een omgeving waar barmhartigheid bestaat, is leven in een sfeer van vrede, genezing en groei.

Want onbeperkte vergeving, tot zeventig maal zeven maal, is geen betekenisloos feit. Het ziet de feiten onder ogen en het onrecht dat is gedaan. Je laat als vergever dus niet met je sollen of je voeten spelen. Maar vergeving en genade betekent ook over het kwade heenspringen, je er niet toe verlagen en zeker niet leven met de regels van het wereldse. Vergeven doe je ook voor jezelf, je zorgt er namelijk voor dat je hart, je leven en je functioneren niet volledig geblokeerd raakt door datgene dat je is aangedaan. Dat je je niet volledig laat consumeren door het onrecht en jezelf reduceert tot een soort van permanente verdedigingsmodus. Door vergiffenis te schenken bevrijden we ons hart van de wrok en de gramschap die er zich kunnen nestelen. Dit staat in het boek Jezus Sirach (eerste lezing), een van de jongste boeken van het Oude Testament.

Vergeven is evenwel niet makkelijk. Vergeving impliceert iets heel moeilijk: deemoedige erkenning van wat er gebeurd is. Zonder erkenning van de gebrokenheid, aan de actieve én aan de passieve kant, is er geen vergeving mogelijk. De wonde hoeft niet verstopt te worden; ze moet aan het licht en de lucht een korstje krijgen. Je kan zien dat er iets gebeurde. Ze

mag zelfs een litteken worden; wat er was, was er nu eenmaal en maakt overigens ook dat is wat nu is.

Vergeving is dus geen teken van zwakheid. Jezus komt op voor een grote vergevingsgezindheid. Hij maakt zijn toehoorders bedacht op het feit dat een mens slechts kan leven door de vergevingsgezindheid van een ander, ja, door de vergevingsgezindheid van God. Jezus wijst in zijn gelijkenis op de overstromende overvloed en volheid van Gods heerschappij. Als God zo goed is voor ons, hoe kunnen wij dan zo bekrompen zijn? Omdat God niet werkt vanuit de principes van de beperking en de schaarste, maar vanuit het principe van overvloed. Door vergeving komt er weer ruimte voor het nieuwe, voor beter en anders. Zelfs Jezus leven staat in het teken van nieuwe kansen. Zijn dood was een ommekeer, het maakte anders en beter mogelijk. Dat principe ligt ook aan de basis van ons sacrament van de verzoening of biecht. Deze in onze contreien wat in onbruik geraakt sacrament gaat over de zuivering van ons hart en het openbreken van situaties die anders ons leven en denken zouden blijven domineren.

Wanneer we vergeven geven we dus een beetje van de Goddelijke barmhartigheid door aan onze medemens en verschaft ons een bron van innerlijke vrede. Het is niet zonder reden dat we bidden 'vergeef ons onze schulden zoals wij vergeven aan onze schuldenaren'. Maar die onbeperkte genade kent maar 1 grens i.e. God houdt op met genade geven daar waar het ontvangen van zijn genade zich niet vertaalt in het geven van genade. Jezus zegt het ook expliciet: 'Zo zal mijn hemelse Vader ook ieder van jullie behandelen die zijn broeder of zuster niet van harte vergeeft'. Dat klinkt hard maar is begrijpelijk. Als we die genade die we krijgen niet doorgeven mist ze haar doel en dolen wij als het gaat over het doel van vergeven. Dat vergeven is dus niet passief maar actief: 'Wij vergeven anderen wanneer wij strijden tegen alle wraakzuchtige gedachten, wanneer we het onze vijanden niet betaald willen zetten, maar hen het goede toewensen, verdriet hebben om tegenslagen in hun leven, voor hen bidden, zoeken naar verzoening en bij elke gelegenheid laten zien dat we bereid zijn hem te helpen of te bemoedigen.'

En laten we ons niet verleiden tot het vergeven van onrecht alleen als de ander het vraagt. Er zijn vele bijbelpassages waar Jezus vergeving voorstelt zonder een vragende partij aan de andere zijde.

Ik denk dat we allemaal aanvoelen dat het niet willen vergeven leidt tot heel veel innerlijke boosheid en onrust en bitterheid. Daardoor word je dubbel slachtoffer: eerst van de zonde van de ander en vervolgens van je eigen onvergevingsgezindheid. Vergeving en verzoening typeren net het verschil tussen een persoon die vergeving vraagt en diegene die het niet vraagt. Vergeving is mogelijk zonder medewerking, verzoening niet.

Als we bereid moeten zijn om zeventig maal zeven keer te vergeven, dan moeten we ook bereid zijn om vergiffenis te vragen - en geloven dat we vergeven worden, tot zeventig maal zeven maal. Petrus moet verbijsterd geweest zijn (toen hij naar Jezus luisterde) dat het pad van verzoening geen einde kent. Maar later is hij blij, omdat Jezus hem vergeeft, zelfs als hij zijn meester verloochent. Hij zag in dat als God nooit ophoudt hem te vergeven, dat hij moet proberen anderen te vergeven. Alleen degenen die vergeven horen in Gods koninkrijk. God vraagt ons dus onszelf niet te stigmatiseren met onze wraakgevoelens of onvrede, maar om dat genadegeschenk gratis door te geven zoals we het gekregen hebben. Zodat je je boven de situatie kan uittillen, je kan verheffen boven het wereldse en je Goddelijke potentieel niet vernietigd ziet door iets wat je uiteindelijk geen stap verder zal brengen. Loop in 'Gods schoenen' en maak van molshopen geen bergen en heb vertrouwen wanneer je twijfelt of de situatie niet begrijpt of je twijfelt of vergeving wel op zijn plek is. Eerder in de zomerperiode hoorden we al dat Jezus ons vroeg niet zelf het kwaad aan te pakken, maar te werken aan die diamant in ons hart. Universele verzoening van alle schepselen is de enige weg naar een zuivere staat van onschuld. Hoe verder daar vandaan, hoe meer het kwaad zich toont tegen de mensheid maar ook Gods schepping als geheel en zich in deze wereld toont in oorlogen, geweld, mishandeling, korte-termijngewin en nalatigheid. Jezus vraagt ons

vandaag gevoelig te zijn voor deze valkuilen en opent onze horizon naar Gods overvloedige genade. Amen.

Luc Nijs